



Gewekt vertrouwen

■ Ton Lamers

Mr. dr. A.H. Lamers is als docent onderwijsrecht verbonden aan de faculteit onderwijswetenschappen van de Open Universiteit. E-mail: ton.lamers@ou.nl

Inleiding

Het blijft een uitdaging om voor deze rubriek telkens een interessante uitspraak te vinden zonder daarbij in herhaling te vallen. Dat lukt gelukkig steeds weer omdat ook het onderwijs verder juridiseert en de burger zich minder snel met een kluitje het riet in laat sturen. In deze *Terecht of niet?* komt een civiele kwestie aan de orde. Dat is anders dan de meeste andere casussen die in deze rubriek behandeld zijn, omdat het onderwijsrecht overwegend van bestuursrechtelijke aard is. In de casus die wordt besproken (CBHO 2022/054) wordt een gedane toezegging met betrekking tot de hoogte van het collegegeld afgerekend via het oude overeenkomstenrechtelijke thema 'pacta sunt servanda': afspraken moeten worden nagekomen.

De casus

De kwestie speelt in 2021. Een student, die dan al een bacheloropleiding 'Sport, Gezondheid en Management' en masteropleiding 'Human Movement Sciences' geabsolveerd heeft en blijkbaar van studeren niet genoeg kan krijgen, wil per september 2021 de bacheloropleiding 'Fysiotherapie' gaan volgen. In juni heeft de student e-mailcontact met een seniordocent

van de opleiding, die overigens ook lid is van de examencommissie maar dat doet er in deze zaak niet toe. Op de vraag naar de hoogte van het collegegeld voor het studiejaar 21-22 antwoordt de docent dat het collegegeld voor haar € 1.048 zal bedragen. Bij de inschrijving blijkt dat voor een student die al een volledige diplomalijn heeft behaald het zogenaamde instellingscollegegeld (zie kader) ad € 7.116 van toepassing is. De student betoogt dat haar een collegegeld ad € 1.048 is toegezegd en dat ze de hogeschool aan deze toezegging wil houden.

Wettelijk collegegeld en instellingscollegegeld

Er bestaan in Nederland twee vormen van collegegeld: het wettelijk collegegeld en het instellingscollegegeld. Het wettelijke collegegeld geldt in beginsel voor studenten die voor het eerst een bachelor- of masteropleiding in Nederland volgen. Er zijn uitzonderingen op deze hoofdregel, maar die zijn voor deze bijdrage niet van belang en worden dus niet besproken.

Studenten die al een diplomalijn hebben geabsolveerd en een tweede studie willen volgen, moeten het zogenaamde instellingscollegegeld betalen. De hoogte daarvan wordt door de verschillende instellingen zelf vastgesteld. Het instellingscollegegeld verschilt dan ook per hogeschool en universiteit. Het instellingscollegegeld beoogt de werkelijke kosten te dekken en is dus veel hoger dan het wettelijk collegegeld. Zie voor de uitgebreide uitleg van het systeem van collegegelden de website van de Duo.

De procedure

In deze zaak procedeert het College van bestuur (CvB) als verwerende partij (verweerder) tegen de aspirant-student (appellante). De hoogte van het collegegeld is immers een besluit van het CvB.

Als de factuur voor het instellingscollegegeld op de mat valt, spreekt de student het CvB in een bezwaarprocedure aan met de mededeling dat haar een collegegeld ad € 1.048 is toegezegd en dat zij op die toezegging had moeten kunnen vertrouwen. Het CvB wijst dat bezwaar af met als reden dat het collegegeld niet op voorhand vaststaat: op het moment van de uitlatingen van de docent was de hoogte van het collegegeld nog niet bepaald. De student gaat in beroep bij het College van beroep voor het hoger onderwijs (CBHO).

Het CBHO verwijst na een hele exercitie over de regeling van het collegegeld in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW, art. 7.43-46) naar haar uitspraak nr. 2020/184 waarin wordt aangegeven dat voor een geslaagd beroep op het vertrouwensbegin-sel is vereist dat:

1. van de zijde van de instelling toezeggingen of andere uitlatingen zijn gedaan of gedragingen zijn verricht waaruit de betrokkene vanuit de gegeven omstandigheden kon en



Er bestaan in Nederland twee vormen van collegegeld: het wettelijk collegegeld en het instellingscollegegeld.

mocht afleiden of en zo ja hoe het orgaan in een concreet geval een bevoegdheid zou uitoefenen;

2. de toezegging, uitlating of het gedrag kan aan het bevoegde orgaan worden toegerekend;
3. eventuele zwaarder wegende belangen of de belangen van derden staan hierin niet in de weg.

Vertaald naar deze casus: de studente had redelijkerwijs moeten kunnen aannemen dat de docent de opvatting van het CvB vertolkte. Als het CBHO de situatie toetst aan het voorgaande, komt ze tot de conclusie dat het beroep van de studente gedeeltelijk kan worden toegewezen: alleen het eerste jaar van inschrijving moet tegen het lage tarief worden aangeboden, omdat de docent zich in zijn mail alleen over het verschuldigde bedrag over studiejaar 21-22 heeft uitgelaten.

Terecht of niet?

Voorgaande is een schoolvoorbeeld van 'voor je beurt spreken'. Het is niet handig van de docent om zich over de hoogte van het verschuldigde collegegeld uit te laten in e-mailcorrespondentie met een aspirant-student. Alle hogescholen en universiteiten hebben een website waarop duidelijk uitgelegd wordt welk collegegeld onder welke omstandigheid verschuldigd is. De docent had daarnaar moeten verwijzen. Waarschijnlijk heeft de docent alleen maar behulpzaam willen zijn en er niet aan gedacht dat dit soort uitlatingen opgevat kunnen worden als de waarheid waarop vertrouwd moet kunnen worden. Van

een docent die mails van aspirant-studenten beantwoordt, kan worden verwacht dat hij weet waarover hij het heeft. Zou een tuinman van de onderwijsinstelling zich hebben geuit over de hoogte van het collegegeld, dan zou het anders zijn geweest. Een tuinman is immers niet in het onderwijsproces en de organisatie daarvan betrokken.

Wat daar ook van zij, de organisatie van instellingen voor hoger onderwijs is complex en dan geldt 'schoenmaker blijf bij je leest', want goed bedoelde hulp kan zomaar als een boemerang terugkomen. ■

Gesignaleerd

Lange wachttijden CBR: minder examenplekken voor slecht scorende rij scholen

NOS Nieuws - 4/9/2023, 11:10

De wachttijden om rijexamen te doen bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) zijn nog altijd te lang. Kandidaten moeten soms maanden wachten voordat ze terecht kunnen voor hun praktijkexamen, terwijl het CBR zelf een norm van maximaal zeven weken hanteert. Om de achterstanden sneller weg te werken, kunnen rij scholen met een laag slagingspercentage vanaf vandaag minder examenplekken claimen dan rij scholen die het beter doen. Het CBR kampt sinds de coronacrisis met achterstanden bij het afnemen van het praktijkexamen. Na de lockdowns moesten 300.000 examens worden ingehaald, waardoor de wachttijden opliepen. Volgens een woordvoerder van het CBR is die achterstand nog altijd niet ingehaald. Door extra examinatoren aan te nemen, brengt het bureau de wachttijden langzaam maar zeker naar beneden, maar dat kost tijd.

De gemiddelde landelijke wachttijd voor het praktijkexamen ligt nu op 11,7 weken. In de Randstad kan dit oplopen tot maximaal 18 weken. Alleen in Zeeland en Limburg ligt de wachttijd onder de norm van zeven weken.

Rij scholen met een slagingspercentage van 30 procent of hoger kunnen vanaf vandaag extra examenplekken reserveren op zaterdag. Het is voor het eerst dat het CBR een schifting maakt tussen rij scholen die het goed en minder goed doen. "Dat heeft met de frustratie van examinatoren te maken die op een vrije dag overuren maken en vervolgens vijf mensen moeten laten zakken", legt de CBR-woordvoerder uit. "Dit doen we om onze mensen gemotiveerd te houden, maar ook om aan de branche te laten zien: het moet beter."

Het slagingspercentage bij het CBR ligt iets boven de 50 procent en gemiddeld doet een kandidaat 2,5 keer praktijkexamen voor die slaagt. "Wat ons betreft mag dat slagingspercentage omhoog. Daarvoor moet de branche aan de slag."

Lees verder op <https://nos.nl/artikel/2489175-lange-wachttijden-cbr-minder-examenplekken-voor-slecht-scorende-rij-scholen>